כז: הקומץ רבה פרק שלישי מנחות

להיכל כולו בארבעים. הקשה ה"ר י"ע מלפנגו מהא דתנן בפרק במה דמתיר (דף נג:) בזמן שכ"ג נכנס ב) להשתחות נשם [שנשם] מחוזין כו' ג' מיתיון ו' משמקלו ואחד בחמיש עוזות כו' הגביה לו הפרוכת נכנס והשתחוה וילא ונכנסו חמיו הכהנים והשתחוו וילאו אלמא ג) (בית קדשי הקדשים) שרו ומיכן ר"מ דקשמחוואה לוכן עבודה היא. מ"ר: **למעוטי** דרך משופש. וא"ת [לו] מיפוס ליה מדכתיב ואל יבא דמשמע דרך ביאה כדמפעטינן בפ"ב דשבועות (דף ח:) עומא שנכנס דרך גגין להיכל וי"ל התם לה] בשפיתת התקרה מיירי אבל הכא לשנכנס דרך לול שהיה בעליית בית קדשי הקדשי' שבו היו משלגין את האומנים בתיבות דרך ביאה הוא דלכך נעשה מ"ג כמו שפיכת בקונטרס כאן שחתר את המזבח שלפני ולפנים ועשה פתח בדרום או בצפון ונכנס ולא נכנס בפתח שבמזרח שיהיו פניו למערב ועוד פי' בקונטרס מ"ג נכנס בפתח מזרח ולדך בשלכסון והלך בגלדין לא מיחייב דלפני בעינן שיהו פניו אל פני מזרחמיים של כפורת אבל בזבחים בפרק המערבות (דף פב:) מ) מפרש (התוספות) דרך משופש בגון דרך לול שהיה אחוריו מקומן (שם עה:) פנים לפרכת וה"ר יעקב מאוליניש הקשה מהניא דפ"ב המערבות (שם פב: ושם ד"ה לא) וגבי דם שנכנס לפנים דאמרי' יאמר אל הקדש ואל יאמר ד) פנימית ומשני לא נצרכה אלא לדרך משופש ופריך והא הכאה כתיב ביה אלמא ממעטינן דרך משופש מדכתיב ביה הכאה ויש לחלק בין הכאה דם להכאת גוף אדם. מ"ר: שנעה

שאם חיסר אחת מן המתנות לא עשה כלום: ת"ר [ב] ו) שבע הזאות א שבפרה שעשאן בין שלא לשמן בין שלא מכוונות ב) ג) (אל נכח פני אוהל מועד) פסולות * ב ד ושבפנים ד ושבמצורע שלא לשמן פסולות ג) שלא מכוונות כשרות והתניא גבי פרה שלא לשמן פסולות שלא מכוונות כשרות אמר רב חסדא ל"ק ד) הא רבי יהודה הא רבנן דתניא ד מחוסרי כפרה שנכנסו לעזרה בשוגג חייב חטאת במזיד ה) ענוש כרת ואין צ"ל טבול יום ושאר כל הטמאים ו) ג) ה וטהורים שנכנסו לפנים ממחיצתן להיכל כולו בארבעים מבית לפרכת אל פני הכפרת ד במיתה רבי יהודה אומר כל היכל כולו ומבית לפרכת בארבעים ואל פני הכפרת במיתה במאי קא מיפלגי בהאי קרא ו ויאמר יי' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא בכל עת אל הקודש מבית לפרוכת אל פני הכפורת אשר על הארון ולא ימות רבנן סברי אל הקודש בלא יבא מבית לפרכת ואל פני הכפרת בלא ימות ור' יהודה סבר אל הקודש ומבית לפרכת בלא יבא ואל פני הכפרת בלא ימות מ"ט דרבנן אי ס"ד כדקאמר ר' יהודה לכתוב רחמנא אל הקודש ואל פני הכפרת ולא בעי מבית לפרכת ואנא ז אמינא היכל מיחייב מבית לפרכת מבעיא מבית הפרכת דכתב רחמנא למה לי ש"מ במיתה ור' יהודה אי כתב רחמנא אל הקודש ולא כתב מבית לפרכת הוה אמינא מאי קודש מבית לפרכת אבל היכל לאו נמי לא ורבנן ח הוא לא מצית אמרת דהיכל כולו איקרי קודש שנאמר ז והבדילה הפרכת לכם בין הקודש ובין קדש הקדשים ורבי יהודה מ"ט אי ס"ד כדקא אמרי רבנן לכתוב רחמנא אל הקודש ומבית לפרכת ולא בעי אל פני הכפרת ואנא אמינא מבית לפרוכת במיתה אל פני הכפרת מיבעיא אל פני הכפרת דכתב רחמנא למה לי ש"מ אל פני הכפרת במיתה מבית לפרכת באזהרה ורבנן ה"ג דלא צריך והאי דכתב רחמנא אל פני הכפרת למעוטי ט) דרך משופש ז כדתנא דבי ר"א בן יעקב אל פני הכפרת קדמה זה בנה אב כל מקום שנאמר פני אינו אלא פני קרים ורבי יהודה לימא קרא פני מאי אל ש"מ אל דוקא ורבנן אל לאו דוקא ט ורבי יהודה דאמר אל פני הכפרת דוקא ז והזה אל נבח נמי דוקא י ורבנן מדהתם לאו דוקא ה"ג לאו דוקא מתקיף לה רב יוסף לרבי יהודה מדאל דוקא י (אל נבח) נמי דוקא אלא דמקדש שני דלא הוו ארון וכפורת ה"ג דלא עביד הזאות אמר רבה בר עולא אמר קרא יכפר את מקדש הקודש מקום המקודש לקודש רבא אמר הא והא רבנן הא

מסורת הש"ס

ב) מוסגמת דזכחים פ"ה ה"ג, ג) רש"ל מ"ג, ג) מוסגמת דכלים פ"מ ה"ח, ד) יומא נה. ה) ל"ל לרבי יהודה, ו) ל"ל ולרבנן, ז) על מי דוקא. ח) ל"ק. ט) כלום וכמי מי כ"ש אין לי כי שכן מתן שבע כי דמצורע ממע לרבות מי. ל"ק. י) (וקרא דן). י) ותרגיל. ל"ק. כ) לפר לפר לרבות. ל"ק. ל) (וקרא מן). מ) (שם לן). נ) (מלבדר מן). ס) (וקרא בכולל המומה פרק יג). ס) (במדבר יט). פ) (שם). ל) (דף כח.). ק) (ספרי חקת יט יג). ר) (ערי הערב מסוס יח. טיר מה.). ש) (ספרי שם). ת) (ל"ל נספח שמות טיז). א) (להמתמות שלשם מחוזין. ל"ק. ב) ניר. ל"ק. ל"ל לחיכל. ג) פירמתי. ל"ק. ד) ל"ל פירמתי.

תורה אור השלם

1. ויאמר יי אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש מבית לפרכת אל פני הכפרת אשר על הארן ולא ימות כי בענן אראה על הכפרת: ויקרא טז ב
2. ונתתה את הכפרת תחת הקרסים והבאת שמה מבית לפרכת את ארון העדות והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים: שמות כו לג
3. ולקח אלעזר הכהן מדמה באצבעו והזה אל נכח פני אהל מועד מדמה שבע פעמים: במדבר יט ד
4. וכפר את מקדש הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח יכפר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר: ויקרא טז לג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ושבמצורע וסי' לשמן אל: (ב) ר"ה שלא לשמן וסי' מוקים לה דפסולות לתתיר: (ג) ר"ה שלא מכוונות וסי' כשרות אע"ג דתתיב נמי: (ד) ר"ה מבית לפרוכת וסי' כלפנין הכ"ל ואח"כ מ"ט מבית לפרוכת בארבעים ואל פני וסי' נמיתה הכ"ל ואח"כ מ"ט מבית לפרוכת מבעיא דהא:

גליון הש"ס

גמ' ושבפנים ושבמצורע. עיין לקמן דף עד ע"ב תוספות ד"ה אימא:

שיטה מקובצת (המשך)

הכי כיון דחד גופא ניתנו ואי אפשר להכניסם לפני ולפנים עד שיכניסו להיכל אלמא לא שייך למימר בא זה ולימד על זה בחד גופא דאי כפרש"י לא היה אמר ר"י בא זה ולימד על זה לכך צ"ל דאפשר דמחיב משום דיאה ולא מחיב והכא ה"מ אהיכל שאינו קדוש כל כך כמו מבית לפרוכת מחיב מבית לפרוכת דקדוש טפי מבעיא. ע"כ: ם) דרך משופש ללשון ראשון שבקונטרס קשה מה"מ דשבועות (דף יז ע"ב) וללשון שני ניחא א"נ ר"ל ללשון ראשון כגון שהיה בדרום או בצפון פתח קבוע ונכנס דרך שם דהיינו שפיר דרך ביאה ואשמרענן אל פני הכפורת דלא מחיב בה: פ) חיסר מהן לא עשה כלום ופינגל. וחיבות אין לי אלא ליתא שם: ץ) דפרוכת הוא דמעכבנו שהן מתן כו' כנון הזאות פרה אדומה ובהזאות דמצורע והבי מפרש לה בפרק ב"ש הס"ד: ק) גליון בכאן לא כתוב בכל הספרים והיא בתוות הנהים: יב) לרבות מתן אבבע כמובה: יג) ואפילו אחת הס"ד ומה"ד ת"ל כן יעשה מרבויא דקרא מרבינן כל עשיותיו שיעבבו הס"ד ומה"ד ועשה לפר הא דרשינן אלא: יד) אחריתא כדספרים התם כאשר: טו) וגבי ובעבודה: טז) שבע הזאות: יז) תשאת היא ותשאת ששינה שלא לשמה פסולה: יח) של היכל שהיה עומד בהר המשחה ומהברון כנגד פתח ההיכל בה חוקה ואל נכח פני אהל מועד הס"ד ומה"ד ומה"ד ושבפנים בגון פר ושעיר דיוה"כ: יט) מצורע מזה ז' הזאות כנגד בית קדשי הקדשים וזהו מן השמן באצבעו לפני ה' בת"כ: כ) ניתנו לענין קדשים וכפרתה: כא) מכוונות נ"א כנגד בית קדשי הקדשים כשרות משום דלא כתיב בהו: כב) שומאתו תנקא לן מקראי בספרי: כג) שעריכין כפרה דמים: כד) אז אינו אלא: כה) כה אני מקיים ולא יתחטא: כו) בדמים הס"ד ומה"ד להביא: כז) לן נמי התם: כח) להיכל כולו ותיכת כר נמחק: כט) ששם הארון: ל) לפני הארון במיתה דכתיב ולא ימות כי בענן אראה ובגי הס"ד ומה"ד מבית לפרוכת אם נכנס שם ולא הלך עד פני הכפורת בארבעים: לא) בפיתה מבית לפרוכת מבעיא הא: לב) הינו נמי היכל: לג) חיבת משובש נמחק: לד) בפתח מזרח בצידה: לה) שיהו פניו אל פני: לו) אב. זה בנה הקדוש ברוך הוא (אב) ותיבת הקישה נמחק: לז) הא"ת למה לי שעמא דאל פני הכפורת הישוק: לח) התם מיירי כשפיתת התקרה אבל הכא מיירי לכשנכנס:

עין משפט נר מצוה

אר א מי"י פ"ד מהל' פרה הל' ג' והל' ה:
אה ב מי"י פ"ה מהל' מעשה הקנס יב:
או ג מי"י פ"ג מהלכות מחוסרי כפרה הלכה כ:
אז ד מי"י שם ופ"ז מהל' מת המקדש הל' יח ופ"ד מהלכות ביאת מקדש הלכה יב:
אח ה מי"י שם ופ"ג מהלכות ביאת מקדש הל' ד:

שיטה מקובצת

א) שבע הזאות שבפרה פרש"י דכתיב תשאת וקשה שהרי בזבחים מצריך קראי לכל החטאות ולא נפר חד מחבריה לכך נראה לומר פשוט דכתיב היא עיכובא: ב) תיבות אל נכח פני אהל מועד נמחק: ג) שלא מכוונות כשירות אבל לכתה בעינן מכוונות משום דכתיב לפני ה' מיהו עכובא לא אשכחן בס"ק א) ולא נהיריא דיא הויא (מיום כפורים) שלא לשמה חשאת קרייה רחמנא אע"ג שאינו חטאת א"נ נבבי יר"כ) כתיב בה היא חוקה ר"ל מדכתיב בפרה אל נוכח והכא לא כתיב נוכח ש"מ דמכוונות לא מעכבי. תורת: ד) הא רבי יהודה הא רבנן פ"ה לרי"י דאמר אל פני הכפורת דוקא דבמיתה ומבית לפרוכת לאו דוקא ה"נ אל נכח לאו דוקא הלכך כשרות וקיבה כה ענין זה אצל זה והא טעמא דר"י דאל פני הכפורת דוקא במיתה בדמפורש חלמודא א' פ"ד דקאמר רבנן לכתוב רחמנא אל הקודש ומבית לפרוכת כו' אבל אל נוכח אין כאן יתור להשמיענו דבע"ינן מכוונות ועוד מה ענין (מכוונות) [מכוונות] דמשמע אל נכח דוקא לענין אלפני הכפורת אי קאי (עליה) ולא יפות ולא קאי אל הקדש מבית לפרוכת ועוד דאדרבה אנו דואין היפך הדברים דרבנן אית להו אל פני דוקא דמאל פני מפעטי דרך משופש דסבירא להו הא דרבי אליעזר בן יעקב ור"י לית ליה האי טעמא דמוקי אל פני הכפורת למידרשה בלא יפות ולא אל הקודש אמבית לפרוכת לכך נראה לי דרבי יהודה נמי איה ליה הא דראב"י ומשמע ליה לרבי יהודה דלא אצטריך ליתיא להכי דמשמעותיה דאל פני נפקא והשתא ניחא דקא הלי לרי יהודה מדאל פני הכפורת דוקא דמשמע ליה בגגד אל פני הכפורת אל נכח פני אהל מועד שכמו שמעיט דרך משופש ממשמעות פני כך ימעט שלא (מכוונות) [מכוונות] ממשמעות פני אבל לרבנן דאצטריך להו יתורא להכי לית להו פני דוקא כמו כן אל נכח אני לאו דוקא. ג"ל כ"ד: ה) ענוש כרת פרש"י דנפקא לן בספרי כי' ר"ש בר שמשון ספרי שאין אנו צריכין לזה שהרי בתלמוד שלנו דרש ליה משמא יהיה לדבות שבול יום עוד שומאתו בו לרבות מחוסרי כפורים: ו) וטהורים שנכנסו לפנים כו' פ"ה מקום דריסת רגלי ישראל דהיינו י"א אמה ולא נ"ידה דהא לא הוי אלא מעלה מדרבנן שהרי בשחיטת הפסח נחמלאת כל העזרה כלה אנשים וכן זקני ירושלים סובבים את המזבח ולולבים בידיהם וכן לקמן מנביהין את הישולחן ואומר להם רא' אמר ר' שמעון מקולי דפרוכי קא פטרש שהוזרים שנכנסו לפנים מפחיצתם דהיינו ההיכל תרת: ז) אמינא. אהיכל מיחייב אמבית לפרוכת מבעיא. פ"ה ומהרי אי אפשר ליכנס בבמבית לפרוכת בלא היכל וא"כ מכנים היכל מחייב ובחר הכי מי הו"א מאי קדש מבית לפרוכת בא זה ולימד על זה (כחר גופא שאין אנו יכולין לבגוא זה בלא זה) [ולא נהיריא דהא כחר גופא לא אמרי' בא זה ולימד על זה] והכי איתא [קדושין דף ד' ע"א] ריצאה חנם אלו ימי (נערות) [בגרות] אין בנסף אלו ימי (בגרות) [נערות] ופריך ולכתוב רחמנא כו' ומשני אמר רבה בא זה ולימד על זה מידי דהוה אהושב ושכיר כו' ופריך אבי' מי דמי התם חד גופא כו' ונראה לפרש דוראי כצינא לאשכחתי מבית לפרוכת בלא היכל בגון שנכנס להיכל דהיינו הנוזה או להקטיר דלא מחיב אלא בביאה ריקנית ואח"כ נכנס מבית לפרוכת והשתא לא הוי חד גופא ולעיל הקשה אמבית לפרוכת שהוא קדוש יותר מבביא. תורת: לשון תוס' אחרות אהיכל מחיב ס"ה כהרי אי אפשר כו' ולא נהיריא דא"כ היכא קאמר דכתיב שניהם דבא זה ולימד על זה והלא בזבחים (דף ס"ב ע"ב) משמע דלא אמרינן בא זה ולימד על זה אלא בשני גופין כגון תושב ושכיר דאמרי' התם וכל חטאת אשר יובא מדמה אל הקדש מגימה ומפרש אל הקדש זה היכל מגימה זה לפני ולפנים ופריך ולכתוב רחמנא אל הקדש ולא פגימה ומשני בא זה ולימד על זה (דאי כתב כו') מידי דהוה אתושב ושכיר כר א"ל אבי' מי דמי התם תושב ושכיר תרי גופי ניתנו כו' אבל הכא חד גופא דאי אפשר ליכנס הדמים לפני ולפנים אא"כ יכניסם קודם להיכל ואי כתב רחמנא היכל לא שייך למימר

מסורת הש"ס

ב) מוסגמת דזכחים פ"ה ה"ג, ג) רש"ל מ"ג, ג) מוסגמת דכלים פ"מ ה"ח, ד) יומא נה. ה) ל"ל לרבי יהודה, ו) ל"ל ולרבנן, ז) על מי דוקא. ח) ל"ק. ט) כלום וכמי מי כ"ש אין לי כי שכן מתן שבע כי דמצורע ממע לרבות מי. ל"ק. י) (וקרא דן). י) ותרגיל. ל"ק. כ) לפר לפר לרבות. ל"ק. ל) (וקרא מן). מ) (שם לן). נ) (מלבדר מן). ס) (וקרא בכולל המומה פרק יג). ס) (במדבר יט). פ) (שם). ל) (דף כח.). ק) (ספרי חקת יט יג). ר) (ערי הערב מסוס יח. טיר מה.). ש) (ספרי שם). ת) (ל"ל נספח שמות טיז). א) (להמתמות שלשם מחוזין. ל"ק. ב) ניר. ל"ק. ל"ל לחיכל. ג) פירמתי. ל"ק. ד) ל"ל פירמתי.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com